

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30872/2023
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Основно јавно тужилаштво у Нишу, против тужене АА из ..., коју заступа пуномоћник Милош Димитријевић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 361/2023 од 07.09.2023. године, у седници одржаној 21.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 361/2023 од 07.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 1509/22 од 12.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и забрањено је туженој да даље узнемирава свекрву ББ из Ставом другим изреке, одлучено је да ова мера заштите од насиља у породици траје годину дана.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 361/2023 од 07.09.2023. године, одбијена је као неоснована жабла тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – др. Закон) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је снаха и супруга сина ББ из ... која живи у породичној кући – делу куће у приземљу, док на првом спрату живи тужена са својим супругом и децом. На поткровљу куће живи ћерка ББ са својим ћеркама. Критичном приликом (дана ...2022. године) у дворишту куће у присуству вештака ВВ који је дошао ради естажирања објекта и деобе поводом оставинске расправе, дошло је до инцидента који је започео најпре између ГГ и тужене, када је тужена ухватила ГГ за косу и оборила је не земљу, након чега је пришла ББ, како би одбранила унуку ГГ. Затим је тужена ухватила за косу ББ и потом и њу спустила на земљу, те их је присутни вештак раздвојио. Поводом овог догађаја туженој је изречена хитна мера забране контактирања и приближавања свекрви ББ у трајању од 48 часова од стране МУП-а Полицијске управе Ниш, која је затим продужена за још 30 дана. Критичном приликом жртва насиља ББ тужена су задобиле повреде због чега су се истог дана јавиле лекару. Оценом налаза и мишљења Центра за социјални рад у Нишу утврђено је да су међусобни породични односи озбиљно и трајно нарушени због нереализованих очекивања у погледу поделе имовине након смрти супруга ББ, те је процењено да постоји ризик од нових пријава које потенцијално могу да створе нови круг насиља, што се убрзо и догодило по пријави сестре ДД против брата ЂЂ, супруга тужене. Мишљење Центра је да је одређивање мере забране даљег узнемиравања ББ целисходно, имајући у виду њене године, ризик од поновљеног насиља, а пре свега потребу да се малолетна деца која живе у породичној кући заштите од посредног или непосредног излагања конфликтним ситуацијама.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев налазећи да понашање тужене критичном приликом према свекрви има обележја насиља у породици у смислу члана 197. став 1. Породичног закона, те да изречена мера заштите представља адекватну и сврсисходну меру којом се могу створити услови за проналажење решења и превазилажење настале породичне ситуације, односно за превенцију понављања насиља и обезбеђења спокојства и безбедности жртве насиља у породици, али и осталих чланова породице као посредних жртви (малолетне деце тужене).

По оцени Врховног суда неосновано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је чланом 197. Породичног закона, тако што је у ставу 1. прописано да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно стање и спокојство другог члана породице, док су у ставу другом наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају, уз одређење да се насиљем у породици сматра свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице. Поред тога, у члану 198. став 1. наведеног закона против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којим се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице, док је у ставу 2. тачка 5. прописано да мера заштите од насиља у породици јесте забрана даљег узнемиравања члана породице, при чему се мере заштите од насиља могу одредити у трајању од највише годину дана (став 3.).

Следом наведеног, насиље у породици подразумева свако понашање које одступа од стандарда уобичајеног опхођења и комуницирања са члановима породице, за које да би било квалификовано као насиље у породици није неопходан одређени континуитет (трајност таквог понашања), већ је у одређеним ситуацијама довољан и један акт понашања који има карактер насиља у породици. Поред тога, неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље што подразумева да се свако понашање које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуницирања са члановима породице мора квалификовати као дрско, безобзирно, односно злонамерно понашање. Компоненте насиља у породици и његова суштинска обележја која га јасно разликују од дозвољеног понашања утврђује суд имајући у виду све објективне и субјективне, као и специфичне околности сваког конкретног случаја. Испољено понашање тужене у инциденту који се догодио 16.06.2022. године, има сва обележја насиља у породици у односу на свекрву ББ, па изрицање мере заштите, забраном даљег узнемиравања у трајању од годину дана представља адекватну меру која треба да обезбеди стварање услова за изналажење решења у циљу превазилажења нарушених породичних односа и обезбеди жртви насиља спокојство и успостављање психичке равнотеже.

Супротно наводима ревизије понашање које се квалификује као насиље у породици није нужно и дуготрајно понашање које доводи жртву у подређени положај, већ је довољан у одређеним ситуацијама и један акт који има карактер насиља у породици. Без утицаја су наводи ревизије којима се указује да у конкретном случају тужена није испољила насиље у породици већ се користила својим правом на нужну одбрану, нарочито што се ни ревизијским наводима тужене не спори да је употребила физичку силу према својој свекрви ББ, при чему је грађанско-правна заштита од насиља у породици независна од кривично-правне одговорности, па је правилно прихваћена дата процена од стране Центра за социјални рад да је одређивање мере забране даљег узнемиравања ББ целисходно, имајући у виду њене године и ризик од поновљеног насиља. Због тога су као неосновани оцењени сви ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић